

WYDZIAŁ IV

Krajowi

Krzysztof Bieniarz **20 VIII 1933–25 VII 2016**

Krzysztof Bieniarz urodził się we Lwowie. Po ukończeniu Technikum Rybackiego w Krakowie odbył studia na Wydziale Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej (WSR) w Krakowie (przemianowanej później na Akademię Rolniczą, a obecnie Uniwersytet Rolniczy), które ukończył w 1955 r. Na uczelni tej przeszedł wszystkie szczeble swojej kariery naukowej – od laboranta i asystenta do profesora zwyczajnego (1988).

W latach 1978–1981 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Zoologii Stosowanej na Wydziale Zootechnicznym. Dzięki jego inicjatywie w 1982 r. powołany został Samodzielny Zakład Ichtiobiologii i Rybactwa, przemianowany później na Katedrę Ichtiobiologii i Rybactwa. Funkcję kierownika obu jednostek pełnił do roku 1989. Od roku 1984 przez wiele lat był dodatkowo konsultantem naukowym w Rybackim Zakładzie Naukowym w Zatorze. Przez jedną kadencję sprawował obowiązki prodziekana na Wydziale Zootechnicznym oraz przewodniczył Senackiej Komisji ds. Oceny Pracowników Jednostek Pozawydziałowych.

Prof. Krzysztof Bieniarz odbył szereg krótko- i długoterminowych zagranicznych staży naukowych. W latach 1967/1968 przebywał w Ukraińskim Instytucie Naukowo-Badawczym Rybactwa w Kijowie. W 1982 r. prowadził seminaria naukowe w trzech ośrodkach naukowych w Kanadzie (University of Alberta w Edmonton, Memorial University of Newfoundland w St. John's i Department of Fisheries and Oceans – West Vancouver Laboratory w Vancouver). W 1984 r. zajmował się badaniami w Wielkiej Brytanii na University of Sheffield w Sheffield, a w 1988 r. przebywał na stażu w Belgii na Katholieke Universiteit w Leuven jako *Visiting Professor*.

Głównymi zainteresowaniami naukowymi Profesora były ichtiobiologia i rybactwo, a w szczególności endokrynologia rozrodu ryb oraz gospodarka rybacka na zbiornikach zaporowych. Miał niezwykle talent łączenia nauki o podstawowym znaczeniu poznawczym z wykorzystaniem odkryć naukowych w praktyce. Prowadził badania nad wpływem warunków chowu na wartość odżywczą ryb słodkowodnych. W swojej działalności zajmował się również takimi zagadnieniami, jak określanie wieku ryb, wpływ światła i ciemności oraz temperatury na ryby, badanie ichtiofauny rzek i zbiorników zaporowych, określanie strat w czasie przepływania ryb przez turbiny elektrowni wodnych.

Prof. Krzysztof Bieniarz zainicjował w Polsce badania nad endokrynologią rozrodu ryb i temu zagadnieniu poświęcił znaczną liczbę swoich publikacji, w większości zamieszczonych w renomowanych zagranicznych czasopismach naukowych. Całość doświadczeń z zakresu rozrodu ryb zawarł w podręczniku pt. *Rozród ryb*, który opublikował wraz z prof. Piotrem Eplerem. Jest to podręcznik o podstawowym znaczeniu dla badaczy zajmujących się rozrodem ryb, a także praktyków ichtiologów i studentów rybactwa.

Do najważniejszych osiągnięć Profesora należy zaliczyć współautorstwo unikatowej metody obliczania strat przy przepływaniu ryb przez turbiny elektrowni wodnych, autorstwo prac, które wykazały wpływ światła na niektóre cechy fizjologiczne i morfologiczne troci, pstrąga potokowego i tęczowego, współautorstwo w opracowaniu przyżyciowej metody pobierania gonad u karpia, inspirację i promotorstwo pracy doktorskiej, w której opracowano metodę przyżyciowego określania dojrzałości płciowej samicy karpia, współautorstwo prac, które określiły optymalne warunki chowu i żywienia, jak również charakterystykę wzrostu węgorzy w sztucznych warunkach. Kierował lub był wykonawcą kilku grantów naukowych.

Ostatnie swoje lata pracy Profesor poświęcił badaniom nad wpływem różnych warunków chowu na jakość mięsa karpia, głównie pod kątem zawartości cholesterolu i kwasów tłuszczowych.

Wyniki swoich badań przedstawił w ponad 200 publikacjach naukowych, z których 130 to oryginalne prace twórcze.

Prof. Krzysztof Bieniarz łączył w sobie entuzjazm i pasję do pracy naukowej. Cieszył się wielkim autorytetem i szacunkiem. Wykształcił liczną kadrę specjalistów zajmujących się rybactwem. Był promotorem 14 prac doktorskich i kilkudziesięciu prac magisterskich oraz autorem lub współautorem 10 naukowych ekspertyz dla jednostek gospodarczych i autorem ponad 20 ekspertyz dla prokuratur i sądów. W 1998 r. został wybrany do wąskiego grona członków korespondentów Polskiej Akademii Umiejętności. Aktywnie uczestniczył w wielu konferencjach naukowych, a także w pra-

cach Komisji Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU. W 2005 r. zorganizował ogólnopolską Konferencję Naukową „Rozród ryb”, która cieszyła się dużym zainteresowaniem ichtiologów. W latach 2005–2007 pełnił funkcję sekretarza Wydziału Przyrodniczego PAU. Był także członkiem wielu rad naukowych, m.in.: Instytutu Biologii Stosowanej AR w Krakowie (1976–1978), Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie (1975–1991, w latach 1977–1991 przewodniczący), Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie (1990–2003). Od 1987 r. przez szereg lat był członkiem Komitetu Biologii Rozrodu Zwierząt Użytkowych PAN i przewodniczącym Komisji Biologii Rozrodu Niższych Kręgowców w ramach tego Komitetu. Od 1962 r. był aktywnym członkiem Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego. Współpracował też z Zakładem Biologii Wód PAN, będąc inicjatorem i głównym autorem podręcznika *Biologia stawów rybnych*.

Przez kilkadziesiąt lat wchodził w skład Komitetu Naukowego dwóch czasopism naukowych: „Rivista Italiana Di Acquacoltura” (od 1989) i „Electronic Journal of Polish Agricultural Universities” (od 2002).

Współpracował również z Polskim Związkiem Wędkarskim, będąc członkiem Rady Naukowej PZW przy Zarządzie Głównym PZW w Warszawie oraz członkiem Rady Naukowej przy Zarządzie Okręgu PZW w Nowym Sączu.

Za swoje osiągnięcia otrzymał Nagrody (zespołową i indywidualną) III° Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Nagrodę Polskiej Akademii Nauk. Został też odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką z Wieńcami PZW i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Zmarł 25 lipca 2016 r. Spoczął na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Jego śmierć jest ogromną stratą dla polskiej i światowej nauki. Odszedł człowiek wielkiego serca, prawy i skromny, wybitny uczony, wychowawca wielu pokoleń młodzieży akademickiej i kadry naukowej, zasłużony nauczyciel akademicki.

Włodzimierz Popek
Marian Tischner